

LOKALNI PROGRAM ZA MLADINO OBČINE GROSUPLJE (2019 – 2023)

GROSUPLJE, OKTOBER 2019

PRIPRAVILA: KOMISIJA ZA MLADINSKA VPRAŠANJA OBČINE GROSUPLJE V SODELOVANJU Z OBČINSKO UPRAVO OBČINE GROSUPLJE

SPREJETO NA 8. REDNI SEJI, DNE 11. 12. 2019

DR. PETER VERLIČ
ŽUPAN

VSEBINA

1	UVOD	3
1.1.	Definiranje namena in strateškega cilja dokumenta	3
2	ANALIZA STANJA	4
2.1	Demografska izhodišča – Občina Grosuplje številkah	4
2.2.	Rezultati ankete	9
2.3.	SWOT analiza	13
2.4.	Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja	13
3	OPREDELITEV PREDNOSTNIH PODROČIJ MLADIH	14
3.1.	Organiziranost in participacija mladih v življenju lokalne skupnosti	15
3.2.	Izobraževanje	15
3.3.	Zaposlovanje	16
3.4.	Stanovanjska politika	16
3.5.	Informiranje	17
3.6.	Mobilnost	17
3.7.	Prosti čas mladih, kultura, šport in zdravje mladih	18
4	CILJI IN UKREPI MLADINSKE POLITIKE V OBČINI GROSUPLJE	19
4.1.	Strateški cilj: zadovoljstvo mladih z življenjem v Občini Grosuplje	19
4.2.	Določitev ciljev in ukrepov po prednostnih področjih	19
5	ZAKLJUČEK	24
5.1.	Uresničevanje in spremljanje uresničevanja Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje	24
5.2.	Evalvacija Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje	24

1 UVOD

Strategija z naslovom Lokalni program za mladino Občine Grosuplje 2019-2023 načrtuje lokalne politike na družbenih področjih, ki kakorkoli vplivajo na kvaliteto življenja mladih.

Občina Grosuplje s tem strateškim dokumentom, ki izhaja iz analize stanja, sprejema usmeritve in ukrepe za oblikovanje mladim prijaznega lokalnega okolja, v katerem si želijo delati, ustvarjati, živeti.

Cilji in ukrepi programa so definirani na podlagi zakonodajnega okvirja javnega interesa v mladinskem sektorju in zbranih predlogov, ki so jih posredovali grosupeljski mladi.

1.1. Definiranje namena in strateškega cilja dokumenta

Občina Grosuplje je skupaj z mladinskimi organizacijami strnila prizadevanja za uresničevanje, nadgrajevanje in povezovanje ukrepov na področju mladinske politike za krepitev vloge mladih v lokalnem okolju.

V ta namen je bil v letu 2018 sprejet Odlok o mladih v Občini Grosuplje (Uradni list RS, št. 66/18).

S tem dokumentom se je sistemsko uredilo mladinsko področje, opredelilo financiranje aktivnosti mladinskega sektorja in določilo institucionalne vzvode za sodelovanje mladih pri odločanju v občini:

- mnenje mladinskega sveta lokalne skupnosti,
- ustanovitev komisije za mladinska vprašanja.

Ena izmed ključnih nalog komisije za mladinska vprašanja je priprava Lokalnega programa za mladino.

Lokalni program za mladino je temeljni programski dokument, ki opredeljuje prednostne naloge in ukrepe občine za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na ravni lokalne skupnosti.

Program se sprejema za obdobje petih let in zajema predvsem:

- izhodišča in usmeritve razvoja mladinskega sektorja v občini,
- vsebino in obseg ukrepov občine za razvoj mladinskega sektorja, ki se financirajo ali sofinancirajo iz občinskega proračuna,
- razvojne in strokovne naloge za razvoj mladinskega sektorja v občini,
- okvirna merila in cilje za finančno ovrednotenje,
- opredelitev postopkov vsakoletnega poročanja,
- in vrednotenja uresničevanja programa.

Področja, ki jih v okviru področij mladinskega sektorja obravnava program, so zlasti:

- izobraževanje mladih,
- zaposlovanje mladih,
- bivanjske razmere mladih,
- zdravje in dobro počutje mladih,
- mladinsko organiziranje,
- participacija mladih,
- prostovoljstvo mladih,
- informiranje mladih,
- mobilnost mladih.

Program na predlog župana sprejme občinski svet. Občina z občinskim proračunom zagotavlja sredstva za uresničevanje programa.

Konkretne usmeritve in ukrepi programa so oblikovani na podlagi predlogov zbranih v okviru analize stanja (anketa, zbiranje predlogov).

Z uresničevanjem temeljnih usmeritev tega dokumenta se želi zagotoviti zadovoljstvo mladih v Občini Grosuplje.

2 ANALIZA STANJA

Občina Grosuplje je tudi v preteklosti sledila željam in potrebam mladih.

Sistemske ukrepe na področju mladinske politike v preteklem obdobju se odražajo v naboru ukrepov opredeljenih v proračunu in povečanem obsegu proračunskih sredstev namenjenih mladim (mladinski projekti, štipendije, itd.) ter izpostavitvi in opredelitvi pomena blaginje mladih v strateških razvojnih dokumentih občine.

V občini se zagotavlja pogoje za razvoj in razmah mladinske politike z izpostavitvijo več ključnih vidikov: povezovanje in usklajevanje posameznih pobud in nosilcev teh pobud, celovito obravnavanje vseh področij življenja mladih, povezovanje lokalne skupnosti z mladimi, zagotovitev vzvodov finančnih pomoči, ki jih grosupeljski mladi izpostavljajo kot najbolj potrebne.

Ključna področja sistematičnih prizadevanj Občine Grosuplje na področju mladih so: izobraževanje, zaposlitev, stanovanje, infrastrukturni projekti, okoljski projekti, ugodno okolje za preživljanje prostega časa (šport, kultura).

V okviru priprave tega dokumenta so se zgoraj opredeljena izhodišča in usmeritve preverjala z namenom nadgradnje in povečanja učinkovitosti in ustreznosti.

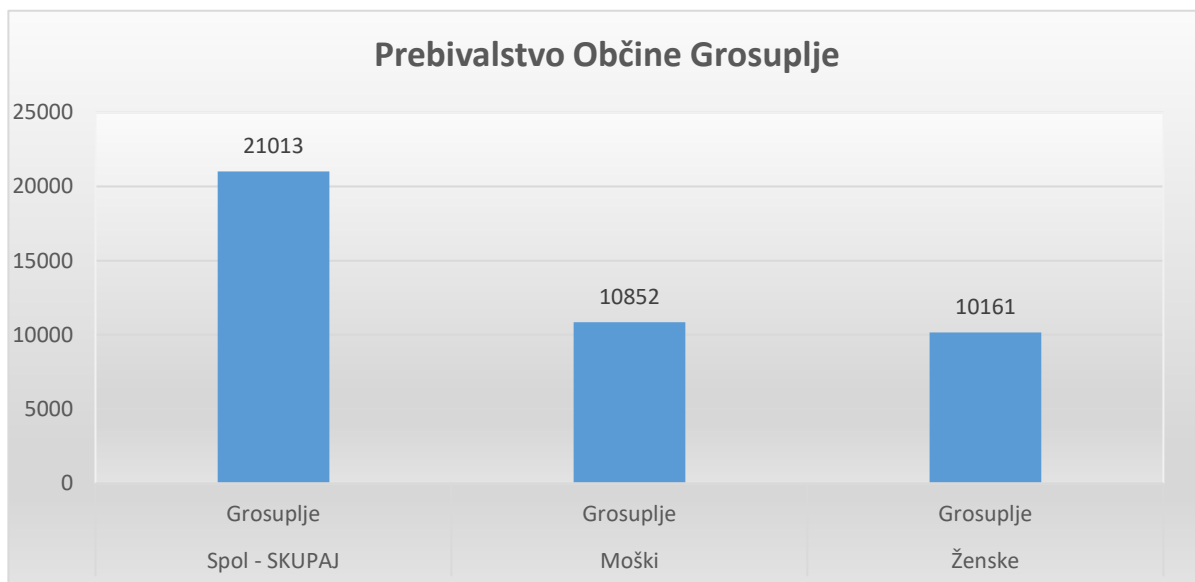
2.1 Demografska izhodišča – Občina Grosuplje številkah

Demografski podatki za Občino Grosuplje, pridobljeni iz podatkovnih zbirk Statističnega urada RS, kažejo relativno ugodno demografsko sliko. Delež mladih v naši občini je v primerjavi s povprečjem v celotni državi večji (1,48 odstotne točke).

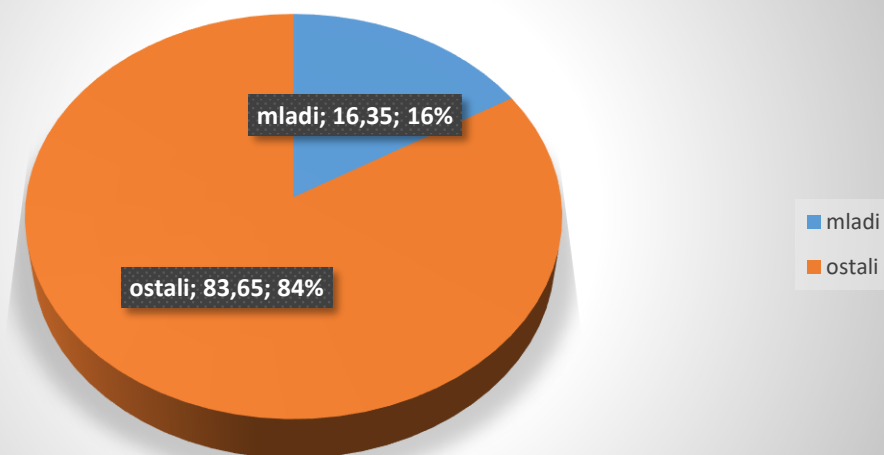
V nadaljevanju je prikazanih nekaj statističnih podatkov, ki podrobneje analizirajo demografsko sliko občine z vidika ciljne populacije; to je mladih.

SPLOŠNI PODATKI - izbrani kazalniki

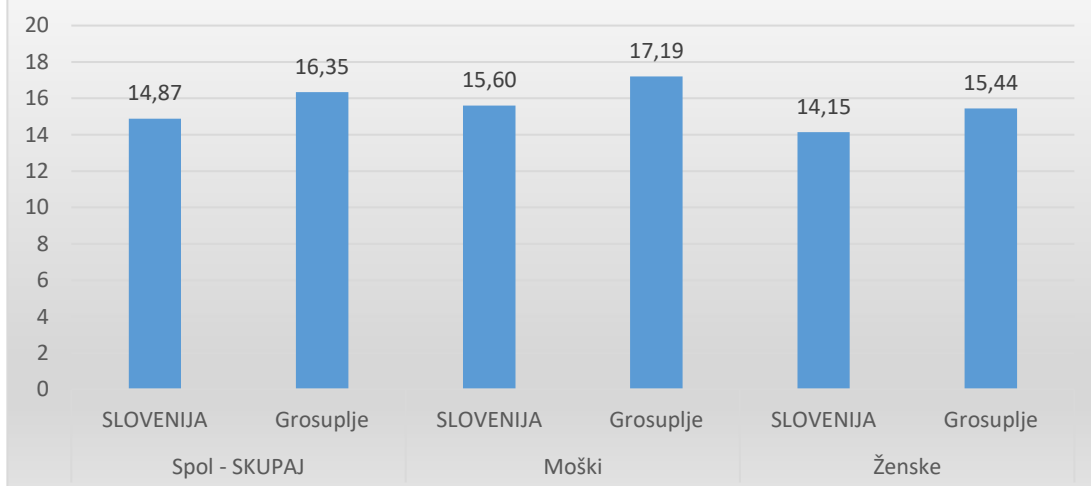
Delež mladih			16,35
Delež prebivalcev starih od 15 do 29 let			
Indeks staranja:			87,6
Indeks staranja je razmerje med starim (stari 65 let ali več) in mladim prebivalstvom (stari od 0 do 14 let), pomnoženo s 100.			
Povprečna starost (leta):			40,3
Povprečna starost je tehtana aritmetična sredina starosti določene skupine prebivalstva.			
Koeficient starostne odvisnosti:			51,2
Koeficient starostne odvisnosti pove, koliko otrok in starejših prebivalcev je odvisnih od 100 delovno sposobnih.			
Koeficient starostne odvisnosti mladih:			27,3
Koeficient starostne odvisnosti mladih je razmerje med številom otrok (0 do 14 let) in številom delovno sposobnih prebivalcev, torej prebivalcev, starih 15 do 64 let, pomnoženo s 100. Koeficient starostne odvisnosti mladih pove, koliko otrok je odvisnih od 100 delovno sposobnih prebivalcev.			
Koeficient starostne odvisnosti starih:			23,9
Koeficient starostne odvisnosti starih je razmerje med številom starejših (65 let ali več) in številom delovno sposobnih prebivalcev, torej prebivalcev, starih 15 do 64 let, pomnoženo s 100. Koeficient starostne odvisnosti starih pove, koliko starejših je odvisnih od 100 delovno sposobnih prebivalcev.			
(Vir: Statistični urad Republike Slovenije)			

Delež mladih v Občini Grosuplje

Delež mladih - primerjava

POVZETO: Demografska slika prebivalstva Občine Grosuplje je ugodna. Delež mladih Grosupeljčanov je višji od povprečja v državi (1,48 odstotne točke).

AKTIVNOST PREBIVALSTVA - izbrani kazalniki

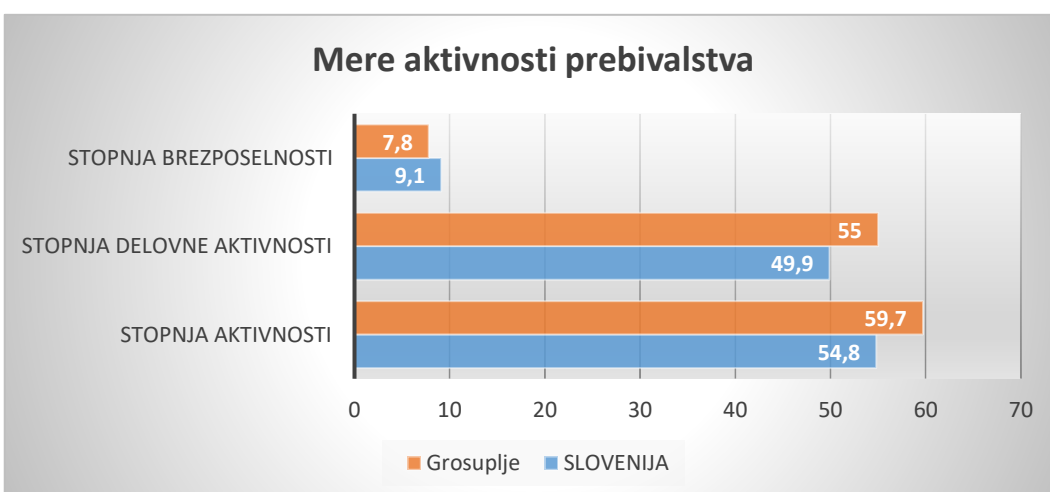
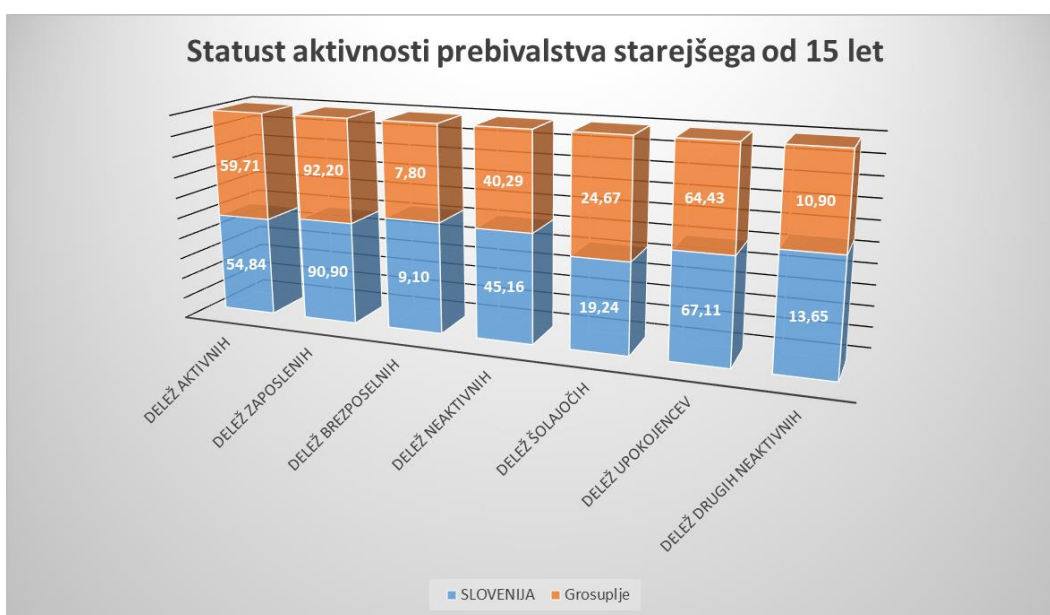
aktivno prebivalstvo:

delovno aktivni prebivalci in brezposelne osebe skupaj

neaktivno prebivalstvo

osebe, stare 15 let in več, ki niso med delovno aktivnim prebivalstvom ali brezposelne osebe

stopnja aktivnosti			59,7
odstotni delež aktivnega prebivalstva v delovno sposobnem prebivalstvu			
stopnja delovne aktivnosti			
odstotni delež delovno aktivnega prebivalstva v delovno sposobnem prebivalstvu			55
stopnja brezposelnosti			
odstotni delež brezposlenih oseb v aktivnem prebivalstvu			7,8
(Vir: Statistični urad Republike Slovenije, leto 2018)			

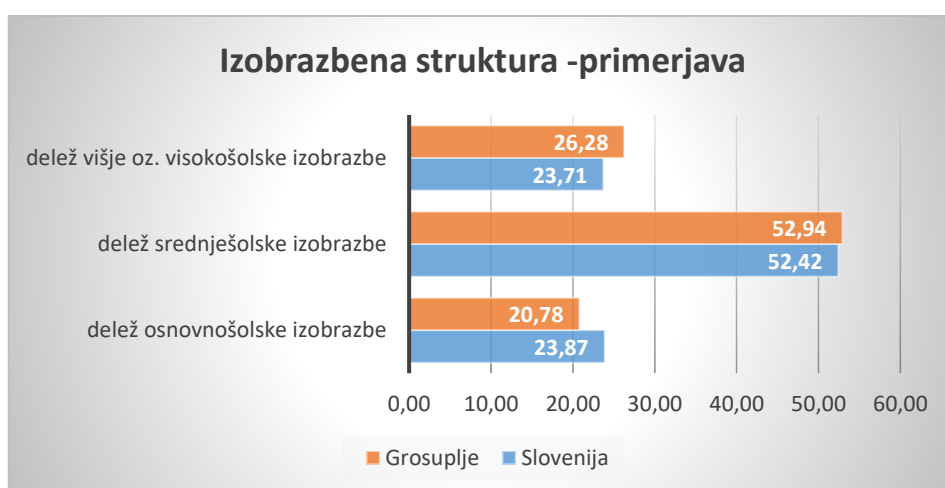
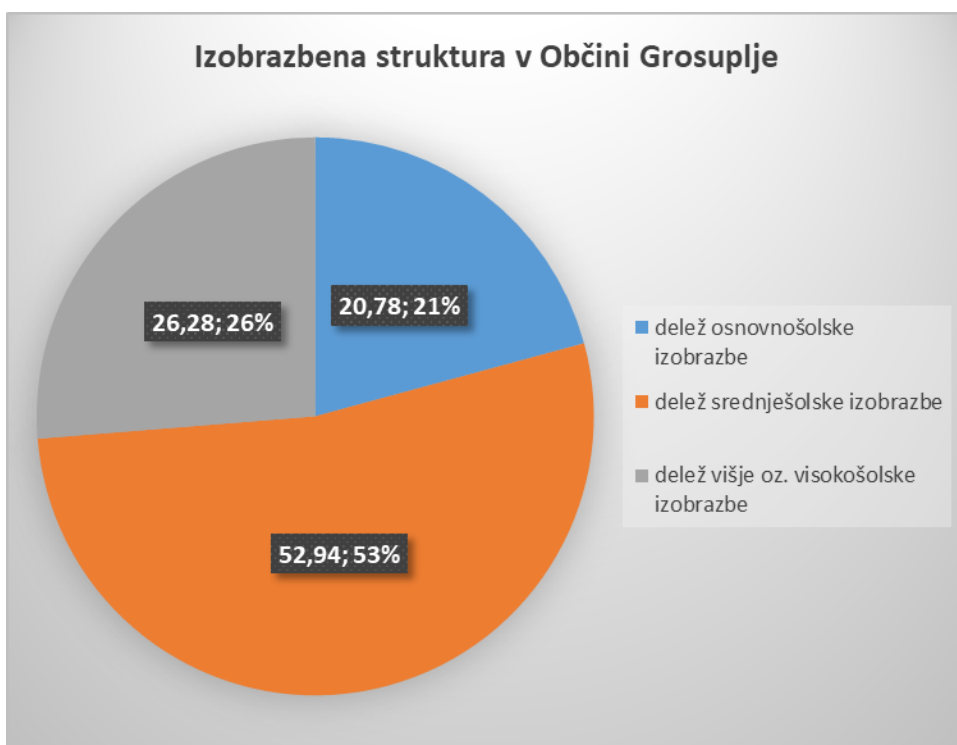
POVZETO: Mere aktivnosti prebivalstva so v primerjavi s povprečjem v državi ugodnejše, stopnja brezposelnosti je nižja (1,3 odstotne točke za leto 2018).

IZOBRAZBENA STRUKTURA - izbrani kazalniki

Prebivalstvo, staro 15 ali več let, po izobrazbi in spolu, občine, letno 2018

	delež osnovnošolske izobrazbe	delež srednješolske izobrazbe	delež višje oz. visokošolske izobrazbe
Slovenija	23,87	52,42	23,71
Grosuplje	20,78	52,94	26,28

(Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

POVZETO: V izobrazbeni strukturi občanov Občine Grosuplje je delež višje in visoko izobraženih višji od državnega povprečja.

2.2. Rezultati ankete

Občina Grosuplje je skupaj s Komisijo za mladinska vprašanja kot izhodišče za pripravo Lokalnega programa za mladino za prihodnje pet letno obdobje temeljito proučila obstoječe stanje.

Proučitev in evalvacija dejanskih razmer na področju mladinskega sektorja v občini je temeljila na podlagi:

- izvedenih analiz aktualnih mladinskih projektov, njihovih nosilcev in občinskega sistema financiranja le teh,
- izvedenih analiz mladinskih aktivnosti in aktivnosti za mlade v institucionalnih okvirih lokalne javne mreže,
- izvedene ankete.

Občina je izvedla anketo s katero se je grosupeljske mlade povprašalo v kakšni občini si želijo živeti. Namen: ugotoviti želje in potrebe mladih in na tej osnovi postaviti cilje in ukrepe za njihovo uresničevanje.

Na vprašanja je odgovarjalo 238 ljudi, od tega 39 % moških in 61% žensk. 41% sodelujočih je bilo dijakov in študentov. Anketa je bila namenjena mladim, vendar pa smo za mnenje povprašali tudi ostale.

Vsebinska področja ankete:

- mladinsko organiziranje,
- zabava in prosti čas,
- zaposlovanje,
- bivanjske razmere – stanovanje,
- mobilnost,
- izobraževanje,
- participacija,
- informiranje,
- mladi v Občini Grosuplje.

Le 35% vprašanih je *včlanjenih v mladinske organizacije*, kot vzrok navajajo članstvo v drugih organizacijah, menijo da gre za zaprte, zaključene družbe oz. so njihovi interesi drugačni. Želijo in pogrešajo pa organiziranje skupin mladih v okviru neke vrste mladinskega kluba.

Vprašani prosti čas preživljajo v druženju z vrstniki in doma, so športno aktivni, velik delež se jih le občasno udeležuje organiziranih dogodkov v občini.

Najraje imajo koncerte in zabave, športne dogodke, sledijo izobraževanja, seminarji, različne delavnice.

Pogrešajo redno organizirano ponudbo kulturnih, športnih, izobraževalnih dogodkov, tudi kreativne delavnice, tečaje, rekreativne dejavnosti.

Predlogi za izboljšanje pogojev za preživljanje prostega časa mladih:

- ustanovitev mladinskega centra – zagotovitev prostora za druženje mladih,
- organiziranje dogodkov s kulturno, športno, izobraževalno vsebino, razpršeno po občini,
- izgradnja dodatnih rekreativnih površin (bazen, treking steze, telovadba na prostem, itd.),
- zagotovitev zelenih površin v mestu,
- financiranje projektov mladih.

Polovica vprašanih meni, da bi glede na svojo izobrazbo lahko dobili *zaposlitev* v občini, ostali menijo da je to nemogoče, večino - 59% jih zanima podjetništvo, 39% bi si jih želelo ustanoviti podjetje v Grosupljem. Poslovne ideje vprašanih so iz vseh področij: zdravstvo, trgovina, gradbeništvo, odvetništvo, socialno podjetništvo, farmacija, itd.

58% jih meni, da je Občina Grosuplje podjetništvu prijazno okolje, kar utemeljujejo z dobrimi prometnimi povezavami, dobro lokacijo, veliko potencialnimi partnerji, razvojno naravnost občine. 42% jih meni nasprotno, kar utemeljujejo z visokimi cenami nepremičnin, pomanjkanjem parkirnih površin, neenotno industrijsko cono, pomanjkanjem ustrezne infrastrukture, itd.

Predlogi ukrepov za razvoj podjetništva:

- uvedba različnih subvencij za podjetnike,
- ustanovitev podjetniškega inkubatorja,
- dolgoročna podpora podjetnikom.

Le 11% vprašanih je odgovorila, da pozna ukrepe občine na področju zaposlovanja mladih, ostali prizadevanja občine na tem področju ne pozna oz. se za to ne zanima.

Predlogi ukrepov za zmanjšanje brezposelnosti mladih:

- privabiti več podjetnikov v občino,
- ustanovitev podjetniškega inkubatorja,
- zaposlovati v javnem sektorju,
- zagotoviti poslovne površine po stimulativnih cenah,
- obveščanje o prostih delovnih mestih v občini – aktivni spletni portal občine,
- pripravništvo v podjetjih in zavodih,
- počitniške zaposlitve za dijake in študente,
- sofinanciranje tečajev in delavnic,
- usklajeno, enotno obveščanje o zaposlovanju v občini – aktivni spletni portal občine.

Kar 53% vprašanih nima rešenega *stanovanjskega problema*, večina zaradi pomanjkanja denarja, kar velikemu deležu od teh (21%) to stanje trenutno ustreza. Večina jih živi pri starših.

Predlogi ukrepov na področju stanovanjske politike:

- neprofitna stanovanja za mlade,
- oprostitev komunalnega prispevka za mlade, ki pridobivajo prvo nepremičnino,
- finančna podpora pri nakupu stanovanj mladim,
- nižje cene nepremičnin in nižji prispevki za gradnjo,
- fleksibilna, potrebam mladih ustrezna prostorska politika.

Približno polovica vprašanih uporablja javni prevoz, ostali osebna vozila. Velikemu deležu javni prevoz še vedno ne odgovarja glede na potrebe.

Organizirani javni prevoz uporabljajo za prevoz v šolo oz. na študij, za prosto časovne aktivnosti, če so namenjeni v center Ljubljane, ipd.

Prevoz bi redno uporabljali, če ne bi bilo pogostih zamud in predolgega potovalnega časa.

Polovica vprašanih meni, da prometna infrastruktura bistveno vpliva na njihov prosti čas oz. na njihov način družbenega udejstvovanja.

Predlogi ukrepov na področju mobilnosti mladih:

- pogostejši medkrajevni prevoz,
- več direktnih linij do Ljubljane in uskladitev voznega reda z železniškim,
- povečanje parkirnih površin za lažji prehod na javni prevoz,
- izposoja električnih vozil, koles, skirojev.

Na področju izobraževanja so vprašani boljše informirani, 60% jih trdi, da poznajo možnosti štipendiranja.

Kar 70% jih meni, da je ponudba neformalnih izobraževanj v občini neustrezna, bi si pa te ponudbe želeli in sicer izobraževanj na temo tujih jezikov, o prehrani, gibanju, informatiki, podjetništvu, usposabljanj za različne poklice, ustvarjalne delavnice, ipd.

Predlogi ukrepov na področju izobraževanja:

- organizacija koristnih izobraževanja v povezavi s podjetništvom,
- informiranje o neformalnem izobraževanju,
- koordinacija neformalnega izobraževanja.

Z anketo smo raziskovali tudi področje *participacije* grosupeljskih mladih. 72% vprašanih se redno udeležuje volitev in referendumov, 6 % jih še nima volilne pravice, kar 73% jih zanima kaj se dogaja v občinski upravi.

27% jih meni, da so z odločitvami občine seznanjeni, 35% meni da ne, ostali delno.

45% vprašanih meni, da jih odločitve občine močno zadevajo, 46% da jih zadevajo, le 9% da ne.

Kar 56% vprašanih bi si želelo večje vključenosti pri sprejemanju odločitev v občini. Področja, kjer si želijo več vpliva pa so: lokalna politika (npr. participativni proračun), razvijanje infrastrukture, prostorska problematika.

54% jih meni, da nimajo na voljo ustreznih mehanizmov za povečanje svojega vpliva na odločitve občine, 16% jih meni nasprotno, ostali menijo, da so jih ti mehanizmi na voljo le delno.

Predlogi ukrepov na področju participacije mladih:

- več podobnih anket, ki povzemajo mnenja mladih,
- zbiranje predlogov in pobud na spletni strani občine,
- predstavljanje in uresničevanje interesov mladih.

Sodelujoči v anketi so izražali tudi svoje mnenje glede *informiranja* s področij zaposlovanja, izobraževanja, mobilnosti, prostočasne aktivnosti, vključevanje v procese odločanja, zdravja, razpisov štipendij, projektov za mlade.

Povzamemo lahko, da je razmerje med vprašanimi, ki so se izrekli za informirane in tistimi, ki menijo, da to niso, po posameznih področjih precej uravnoteženo, izpostaviti pa je potrebno področje informiranosti glede vključevanja v procese odločanja, kjer se je 82% vprašanih opredelilo za neinformirane. Slabše so vprašani informirani tudi s področja mobilnosti.

Večino vprašanih pridobiva informacije preko spleta, bran je tudi lokalni časopis.

57% vprašanih zanima mladinsko dogajanje v občini, še 29% jih to vsaj delno zanima.

Tretjina vprašanih spremlja informacije o mladinskih aktivnostih, večina preko družabnih omrežij.

Pogrešajo informacije o proračunu, prometni strategiji, informacije o postopkih sprejemanja odločitev.

Predlogi ukrepov na področju informiranosti mladih:

- ažurno spletno obveščanje ,
- obveščanje preko študentskega kluba,
- infotočka za mlade – ustanovitev mladinskega centra.

Ob zaključku so bili anketirani povprašani še kako so zadovoljni s *kakovostjo življenja* v Občini Grosuplje, kaj vidijo kot prednost in kaj slabost bivanja v občini in kaj bi si želeli spremeniti.

Vprašani so s kakovostjo življenja v Občini Grosuplje v splošnem zadovoljni, radi živijo tukaj, velik del vprašanih si želi tukaj tudi ostati, 29% bi se jih vseeno preselilo zaradi študija, službe, osebnih razlogov.

Kot prednosti bivanja v Občini Grosuplje navajajo:

- dobre prometne povezave z Ljubljano,
- bližino avtoceste,
- ustrezno mobilnost na splošno,
- zagotovljeno infrastrukturo,
- domačnost in prijetno naravno okolje,
- odzivno javno upravo,
- sodobno knjižnico in zdravstveni dom,
- ustrezen javni servis na splošno (uradi, vrtci, šole, knjižnica, zdravstveni dom, trgovine, ipd.),
- razvojno naravnost občine, itd.

Kot slabosti bivanja v Občini Grosuplje navajajo:

stanovanjski problemi, premalo zazidljivih parcel in stanovanj in visoke cene, pomanjkanje prostora za parkiranje, premalo parkov, igrišč, prostora za druženje, slabše prometne povezave okoliških vasi z mestom Grosuplje, gneča na avtocesti Grosuplje – Šmarje –Sap, premalo urejenih športno rekreativnih površin, zlasti zunanjih, premalo pločnikov, premalo družbenih projektov.

Predlogi ukrepov za izboljšanje kakovosti življenja mladih v Občini Grosuplje:

- več mest v vrtcih in igralnih površin, parkovne površine, sprehajalne poti,
- več kulturnih dejavnosti,
- ureditev športnega parka, bazen, več kolesarskih poti,
- zapora centra mesta,
- ustvarjanje točk, kjer bi se mladi lahko zbirali in družili, v mestu in vaseh,
- uvedba elektronskih tabel ali monitorje z novimi projekti in novicami,
- več zabavnih dogodkov,
- sofinanciranje projektov, delavnic, drugih dejavnosti,
- uvesti dodatne ugodnosti za mlade družine.

2.3. SWOT analiza

SWOT ANALIZA - področje mladih	
<i>POZITIVNO</i>	<i>NEGATIVNO</i>
<i>Prednosti</i>	<i>Slabosti</i>
relativno ugodna demografska slika, visoka delovna aktivnost in dobra izobrazbena struktura občanov	nepovezanost in neusklajeno delovanje mladih
ugodno poslovno in naravno okolje	slabša seznanjenost mladih z ukrepi občine na posameznih področjih lokalnega življenja
vzpostavljen sistem pomoči mladim družinam	pomanjkanje neprofitnih stanovanj
vzpostavljen sistem občinskega štipendiranja	nekonsistentno izvajanje neformalnega izobraževanja v občini
vzpostavljen sistem financiranja mladinskih programov in projektov	
dobra mobilnost	
relativno splošno zadovoljstvo s kakovostjo življenja v občini	
<i>Priložnosti</i>	<i>Nevarnosti -prepreke</i>
možnost povezovanja in nadgradnja obstoječega sistema financiranja mladinskih aktivnosti	pomanjkanje finančnih sredstev in nesistemsko financiranje
vzpostavitev dodatnih vzvodov za participacijo mladih	potencialna neaktivnost mladih
izboljšanje informiranja mladih	
uvajanje dodatnih občinskih pomoči na področju zaposlitve mladih	
neprofitna stanovanja za mlade in druge pomoči pri reševanju stanovanjskega problema mladih	

2.4. Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

Cilj, ki ga Občina Grosuplje v skladu z zakonodajo zasleduje v okviru Lokalnega programa za mladino, je uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na način, ki bo rezultiral v mladim ustreznem, ugodnem in zaželenem okolju.

Občina Grosuplje s tem dokumentom nadgrajuje v preteklosti zastavljene in uresničevane ukrepe na področju mladinske politike za krepitev vloge mladih v lokalnem okolju.

Obenem sledi in uresničuje zakonodajno opredeljene naloge in svojo vlogo na področju mladinskega sektorja in sicer:

- Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/2010 in 21/18- ZNOorg),
- Zakon o mladinskih svetih (Uradni list RS, št., 70/2000, 42/2010),
- Resolucija o nacionalnem programu za mladino (Uradni list RS, št.90/13).

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju določa, da so samoupravne lokalne skupnosti poleg države nosilke javnega interesa v mladinskem sektorju. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju so na lokalni ravni pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti (6. člen ZJIMS). Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju morajo država in samoupravne lokalne skupnosti sodelovati z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen ZJIMS).

Občina mladinsko politiko na lokalni ravni izvaja skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami. Pri čemer lahko: sprejme lokalni program za mladino, ustanovi mladinsko komisijo, nudi finančno podporo aktivnostim mladih, ipd.

Zakon o mladinskih svetih mladinski svet lokalne skupnosti opredeli kot pravno osebo zasebnega prava, v okviru katere se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju, ki imajo sedež dotični samoupravni lokalni skupnosti (ZMS, 2. člen).

Naloge MSLS so predvsem: izvajanje in sodelovanje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja v skladu z zakonom, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju; zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih; omogočanje sodelovanja mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih; ipd.

Resolucija o nacionalnem programu za mladino je temeljni programski dokument, ki opredeljuje prednostne naloge in ukrepe, ki so v javnem interesu v mladinskem sektorju: izobraževanje; zaposlovanje in podjetništvo; bivanjske razmere mladih; zdravje in dobro počutje; mladi in družba in kultura, ustvarjalnost, dediščina in mediji.

3 OPREDELITEV PREDNOSTNIH PODROČIJ MLADIH

Opredelitev prednostnih področij Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje sledi uresničevanju javnega interesa na področju mladih z upoštevanjem grosupeljski mladini lastnih, tudi lokalno pogojenih izzivih, problemih, željah in rešitvah.

V Lokalnem programu za mladino Občine Grosuplje se po posameznih prednostnih področjih mladih analizira stanje z namenom ohraniti obstoječi standard in ga v skladu z izraženimi interesi mladih ustrezno nadgraditi.

Občina Grosuplje načrtno in sistematično obravnava področje mladine, na podlagi občinskih normativnih aktov in strategij, ki so nastali v sodelovanju z mladinskimi organizacijami in se kot končna posledica kažejo v skupnih projektih in sodelovanju mladih in občine na vseh ravneh lokalnega družbenega življenja oz. povsod, kjer mladi izrazijo interes.

3.1. Organiziranost in participacija mladih v življenju lokalne skupnosti

V Občini Grosuplje se je z vzpostavitvijo različnih mehanizmov participacije mladih pri delu v lokalnem okolju dosegel njihov vpliv na vseh področjih lokalnega življenja (ne zgolj na področju mladinske politike).

Ustanovljena je Komisija za mladinska vprašanja, uveden institut mnenja Mladinskega sveta k lokalnim odločitvam, ki zadevajo mlade.

Ozaveščalo se je lokalne institucionalne strukture glede pomena mladinskega dela in dejanskega vpliva mladih na dogajanje v lokalnem okolju.

Odpira se prostor za priložnosti za izražanje mladih, dvigovanje zavedanja o participaciji mladih, kritičnem razmišljanju.

V Občini Grosuplje se mladinska politika oblikuje skupaj z mladimi in na podlagi njihovih pobud in predlogov. Mladi so organizirani v več mladinskih organizacijah, ki z občino redno sodelujejo (Študentski klub Groš – študentska organizacija, Društvo prijateljev mladine Šmarje-Sap, taborniki, skavti, Preplet,

Mladi izven mesta Grosuplje se pogosto organizirajo kot podmladki ostalih društev (kulturnih, športnih, gasilskih) in prav tako organizirano participirajo v življenju svojega kraja in občine.

Mladinske organizacije so se v letih 2014 in 2015 (tudi ob podpori lokalne skupnosti) dogovorile o ustanovitvi Mladinskega sveta Grosuplje.

Občina se želi samoniklemu in spontanemu načinu organiziranja mladih prilagoditi, za razvoj in intenziviranje participacije mladih pa se je vključila v več evropskih projektov.

V prihodnje je potrebno, poleg navedenega, še več napora vložiti v spodbude, ki bi pritegnile mlade, ki še niso člani mladinskih organizacij oz. se ne udeležujejo v lokalnem življenju.

3.2. Izobraževanje

Izobraževanje, formalno in neformalno, je pogoj za vključenosti mladih v družbeno okolje. V analizi stanja, opravljeni v okviru priprave strateških dokumentov občine, so mladi področje izobraževanja izpostavili kot izjemno pomembno. Občina se ga loteva celovito in z več vidikov.

Ključno je štipendiranje, sledi zagotavljanje dostopa do neformalnih izobraževalnih programov v lokalnem okolju, do ključnih informacij povezanih z možnostmi na tem področju, podpiranjem mednarodnih projektov, v katere se vključujejo naši mladostniki. Poleg celoletnih štipendij, občina vsako leto razpiše tudi enkratne finančne nagrade za študente kmetijstva.

Občina podpira (finančno) izobraževanje mladih v okviru delovanja športnih in kulturnih društev, kjer mladinske sekcije dosegajo mednarodne uspehe.

V proračunu se vsako leto zagotavljajo sredstva za sofinanciranje izobraževanj, svetovanj in usposabljanj na področju gospodarstva, ki jih izvajajo za to usposobljeni izvajalci. Navedeni ukrepi so sicer namenjeni tudi uveljavljenim gospodarskim subjektom, predvsem pa mladim, ki se za samostojno pot na področju gospodarstva šele odločajo ali za področje gospodarstva kažejo zanimanje.

Občina Grosuplje se vključuje v evropske projekte temelječe na izobraževanju mladih in na tej osnovi pridobiva sredstva in priložnosti za izobraževanje mladih.

Pri izvajanju ukrepov na področju izobraževanja bo v programskem obdobju tega dokumenta še v večji meri upoštevana aktivna participacija v mladinskih in drugih organizacijah, neformalno izobraževanje in prostovoljno delo mladih (implementacija navedenega v Odlok o podeljevanju štipendij Občine Grosuplje).

3.3. Zaposlovanje

Različne oblike pomoči pri zagotavljanju zaposlitve mladim so ena izmed prioritet mladinske politike v občini.

Vsebinsko lahko občinska prizadevanja za učinkovito zaposlovanje mladih opredelimo kot sledi v nadaljevanju: razvoj veščin, ki jih potrebujejo za trg dela, zagotovitev priložnosti za preizkušanje veščin v realnih okoljih, zagotavljanje informacij za poklicno orientacijo (štipendije za deficitarne poklice), konkretna pomoč pri zaposlitvi (razpis za sofinanciranje inovativnih projektov za zaposlovanje mladih, zaposlovanje v občinski upravi, v javnih zavodih), javna dela (preko njih občina pomaga zaposliti mlade v javnih zavodih, v mladinskih organizacijah, ipd.), počitniško delo za dijake in študente v javnih zavodih, razvijanje lokalnega partnerstva za povečanje zaposlovanja (Urad za delo, Gospodarska zbornica, podjetja v lokalnem okolju).

Zagotavlja se sofinanciranje programov informiranja, svetovanja in usposabljanja mladih, spodbuja se podjetništvo mladih. Spodbuja se tudi samozaposlitev mladih kmetov.

Občina podpira pobude mladih na področju dela s socialno šibkimi in romsko skupnostjo.

V okviru urejanja in načrtovanja prostora se v lokalni skupnosti, tako v mestu kot izven mesta (kmetijska gospodarstva), skuša zagotoviti čimbolj ugodne pogoje za zaposlitev in samozaposlitev mladih.

V občini se bodo prizadevanja za ustvarjanje zaposlitvenih priložnosti za mlade strnila v okviru vzpostavitve lokalnega partnerstva za vzpodbujanje zaposlovanja in podjetništva mladih.

3.4. Stanovanjska politika

Občinska stanovanjska politika temelji na prostorskem, infrastrukturnem in širšem socialnem principu. Prednostna naloga občine je reševanje stanovanjske problematike občanov, še zlasti mladih družin.

Občina je opredelila svojo stanovanjsko politiko v krovnem strateškem dokumentu in ukrepe na tem področju prilagaja, tako da je njena stanovanjska politika, v danih možnostih, čimbolj koristna mladim. Sredstev za nakup ali izgradnjo novih stanovanj ni dovolj, zato občina sprejema ukrepe s katerimi pomaga mladim in zlasti mladim družinam (subvencija najemnine, informiranje mladih, primerno prostorsko planiranje, ipd.). Z racionalnim prostorskim načrtovanjem se skuša mladim pomagati do stanovanja in jih spodbuditi k aktivnemu reševanju svoje stanovanjske problematike.

Občina bo še naprej zagotavljala proračunska sredstva za reševanje stanovanjske problematike občanov in kot ciljno skupino tudi v naprej izpostavljala mlade družine.

3.5. Informiranje

Občina Grosuplje je vzpostavila, zdaj pa nadgrajuje, sistematični pristop obveščanja občanov, tako tudi mladih. Sistem informiranja obsega več pristopov: spletna stran občine, lokalni mediji (časopis Grosupeljski odmevi, radio Zeleni val), direktno obveščanje mladinskih organizacij (Študentski klub Groš, zveze društev), družbena omrežja (Facebook, Twitter), ipd.

Izhodišče je bilo zagotoviti dostop do informacij in nasvetov, ki jim mladi zaupajo (zdravje, dobrobit, kulturne in športne vsebine, izobraževanja), kar je rezultiralo v vzpostavitvi spletne platforme za mlade.

V okviru spletne strani občine je bila uvedena rubrika namenjena zgolj mladim.

Občina redno obvešča o vsem dogajanju v občini, o svojih projektih in možnostih, ki se mladim ponujajo na področju izobraževanja, zaposlitve, stanovanj, rekreacije, mlade družine obvešča o vrtcih, ipd. Mladinska društva in organizacije na občinski spletni strani objavljajo dogodke oz. prireditve, ki jih organizirajo.

Nadgradnja vseh oblik, zlasti pa spletne platforme informiranja mladih, je ena izmed prioritetenih nalog v obravnavanem programskem obdobju.

3.6. Mobilnost

Občina Grosuplje sprejema in nadgrajuje izvajanje ustreznih ukrepov za zagotavljanje mobilnosti mladih na vseh področjih (tako infrastrukturne kot učne).

Mobilnost mladih se v lokalnem okolju uresničuje z razvijanjem prometne strategije, ki omogoča razmah javnega prevoza ter uvajanja novih ugodnih (šolajoči se mladini prilagojenih) avtobusnih in železniških povezav, kot tudi vse večjo popularizacijo vožnje s kolesom.

V preteklih letih je bila izvedena postopna integracija avtobusnih prevozov v občini, uvedene nove linije tako v mestu Grosuplje, kot v vaseh in zagotovljena pogosta povezava z bližnjo Ljubljano, pomembna za vse občane, še zlasti pa za mlade.

Občina Grosuplje podpira učno mobilnost mladostnikov že v okviru mednarodne osnovnošolske izmenjave, omogoča štipendiranje študija v tujini in podpira mednarodne projekte mladinskih organizacij oz. mladinskih sekcij v okviru drugih društev.

Z izvajanjem lokalne mladinske politike se v Občini Grosuplje mladim zagotavlja izmenjava informacij, znanj in priložnosti.

V prihodnje bo učni mobilnosti mladih občina posvetila še več pozornosti (partnerstvo v programu MEPI – Mednarodno priznanje za mlade).

Na področju mobilnosti mladih je izzivov in priložnosti še veliko.

Poleg časovne optimizacije obstoječega integriranega prevoza v občini, je to npr. uvedba prevoza na klic, vzpostavitev informacijskega sistema, ki bo vzpodbujal sopotništvo iz manjših naselij znotraj občine do Grosuplje in naprej, ipd.

3.7. Prosti čas mladih, kultura, šport in zdravje mladih

V prostem času se ljudje ukvarjamo z aktivnostmi, ki nudijo sprostitev in počitek, razvedrilo, zabavo, socialno in osebno izpolnitev, kar se posledično izraža tudi v zdravju mladega človeka.

Katerim prostočasnim aktivnostim se bo posameznik posvečal, ni odvisno le od njegovega trenutnega razpoloženja, potreb in interesov, ampak tudi in predvsem od možnosti in ponudbe okolja, v katerem živi in deluje, ter seveda lastnih finančnih in drugih možnosti.

Na podlagi izvedene ankete ugotavljamo, da grosupeljski mladi v veliki meri prosti čas preživljajo z vrstniki, radi se ukvarjajo s športom, obiskujejo koncerte, v mestu si želijo več zabave in prostora namenjenega njihovemu druženju.

Ponudba različnih prostočasnih dejavnosti v občini je kvalitetna in raznovrstna, želi pa se jo še razširiti, nadgraditi in vsebinsko prilagoditi željam mladih ter vzpodbujati zdrav način življenja.

4 CILJI IN UKREPI MLADINSKE POLITIKE V OBČINI GROSUPLJE

4.1. Strateški cilj: zadovoljstvo mladih z življenjem v Občini Grosuplje

Temeljni, strateški cilj mladinske politike v Občini Grosuplje je **zadovoljstvo mladih s kakovostjo življenja v domačem lokalnem okolju**.

Ti so svoje zadovoljstvo v velikem deležu že izrazili, ostaja pa še veliko prostora in možnosti za izboljšave.

Zgoraj opredeljeni cilj se zasleduje na podlagi ključnih usmeritev za prihodnji razvoj lokalne mladinske politike v Občini Grosuplje in sicer:

- zagotavljanje pogojev za učenje in življenje, ki bodo mladim omogočili razvijati svoje kompetence in veščine za vključevanje na trg dela in civilno družbo,
- krepitev vzvodov za zagotavljanje participacije mladih pri lokalnih odločitvah, ki jih smatrajo za pomembne,
- udejanjanje ukrepov definiranih po posameznih prednostnih področjih mladih za doseganje zastavljenih ciljev,
- uresničevanje konkretnih predlogov mladih (podanih in zbranih v raziskavi).

4.2. Določitev ciljev in ukrepov po prednostnih področjih

Organiziranost in participacija mladih v občini

CILJI

1. zagotoviti vpliv mladih na odločitve v lokalni skupnosti
2. vzpodbuditi razvoj mladinske politike ustrezne mladim
3. vključitev neorganiziranih mladih v mladinske in druge organizacije

UKREPI

- redno, evidentirano sodelovanje Komisije za mladinska vprašanja in Mladinskega sveta z občino
- letna srečanja župana z dijaki in študenti
- sofinanciranje mladinskih programov preko občinskih javnih razpisov
- sofinanciranje družbeno koristnih mladinskih programov, ki spodbujajo prostovoljstvo
- nadgradnja občinskega dela v evropskih projektih za participacijo mladih

KAZALNIKI

- število sodelovanj in srečanj
- število financiranih mladinskih programov
- število financiranih mladinskih organizacij
- število izvedenih prostovoljskih projektov

NOSILCI UKREPA

- občinski svet, župan, občinska uprava
- Mladinski svet, Komisija za mladinska vprašanja, mladinske organizacije

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo celotno programsko obdobje - cilj dosežen v letu 2019, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo

Izobraževanje

CILJI

1. vzdrževati učinkovit občinski sistem štipendiranja
2. vzpostaviti koordiniran, sinhron sistem neformalnega izobraževanja mladih v občini
3. zagotoviti in usposobiti kader za delo za mladimi

UKREPI

- zagotovitev proračunskih sredstev
- prilagajanje Odloka o štipendiranju ostalim štipendijskim shemam in lokalnemu trgu dela
- zagotavljanje obvezne prakse, počitniškega dela in pripravništva dijakom in študentom
- povezovanje različnih nosilcev neformalnega izobraževanja v skupni informacijski sistem
- subvencioniranje izobraževanj

KAZALNIKI

- višina proračunskih sredstev za posamezni ukrep
- število opravljenih pripravništva, obveznih praks, počitniškega dela
- število štipendij

NOSILCI UKREPA

- občinski svet, župan, občinska uprava
- Mladinski svet, Komisija za mladinska vprašanja, mladinske organizacije

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo celotno programsko obdobje - cilj dosežen v letu 2019, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo

Zaposlovanje

CILJI

1. zagotoviti zaposlitvene priložnosti za mlade v občini
2. vzpostavitev lokalnega partnerstva za vzpodbujanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela
3. vzpodbujanje podjetništva mladih v občini

UKREPI

- pripravništvo in strokovno usposabljanje v občinski upravi in javnih zavodih
- izvedba javnih razpisov, kjer bodo mladi prednostni upravičenci na razpisih – npr. sofinanciranje nakupa delovnih sredstev mladim podjetnikom začetnikom,
- oblikovanje skupnih pobud za zaposlovanje mladih z lokalno obrtno zbornico, uradom za delo, lokalnimi podjetniki (npr. subvencije za mlade podjetnike - kadrovske štipendije za lokalni trg, karierni sejem, nagrada za najboljši mladinski startup Grosuplje, ipd.)

- sofinanciranje programov javnih del za mlade

KAZALNIKI

- število omogočenih pripravništev, usposabljanja, zaposlitev
- višina proračunskih sredstev
- število mladih vključenih v ukrepe spodbujanja podjetništva

NOSILCI UKREPA

- občinski svet, župan, občinska uprava
- Mladinski svet, Komisija za mladinska vprašanja, mladinske organizacije
- Obrtna zbornica Grosuplje, Urad za delo Grosuplje

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo in nadgrajujejo celotno programsko obdobje,
- cilj pod št. 2 v celoti dosežen v letu 2021, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo

Stanovanjska politika

CILJI

1. omogočiti mladim večjo dostopnost do stanovanj oz. rešitve prvega stanovanjskega vprašanja

UKREPI

- izvedba javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj, kjer so mladi prednostna kategorija upravičencev
- subvencioniranje najemnine mladim
- vzpostavljanje dodatne infrastrukture v romskih naseljih za mlade družine - subvencioniranje električnih priključkov
- uvedba drugih vzpodbud na področju reševanja prvega stanovanjskega problema (npr. ustrezna prostorska politika, sofinanciranje obrestne mere pri najetju kredita, informiranje o možnostih najema ipd.)

KAZALNIKI

- število upravičencev na javnem razpisu
- število različnih, izvedenih vzpodbud na področju stanovanjske politike
- število subvencij najemnin mladim

NOSILCI UKREPA

- občinska uprava

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo in nadgrajujejo celotno programsko obdobje
- ukrep iz prve alineje bo realiziran jeseni 2019 ali spomladi 2020, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo

Informiranje

CILJI

1. nadgradnja celovitega sistema informiranja - informacijski servis za mlade

UKREPI

- podpora informacijskim programom v javnih razpisih občine
- nadgradnja in sistemsko vzdrževanje spletnega portala za mlade: informacije o ponudbi zaposlovanja, stanovanjih, neformalnem izobraževanju, štipendijah, projektih grosupeljskih mladih, prostočasovnih aktivnostih, ipd.
- uvedba periodične publikacije za mlade - priloga k Grosupeljskim odmevom

KAZALNIKI

- število uporabnikov spletne strani občine - spletne platforme namenjene mladim

NOSILCI UKREPA

- občinska uprava, Komisija za mladinska vprašanja, Mladinski svet

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo celotno programsko obdobje - cilj dosežen v letu 2019, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo

Mobilnost

CILJI

1. promocija znanja in dosežkov mladih
2. izenačitev možnosti vseh mladih v občini

UKREPI

- podpora projektom mladinske mobilnosti v javnih razpisih občine
- nadgradnja občinskega dela v evropskih projektih mobilnosti
- partnerstvo občine v programu - MEPI
- nadgradnja integracije prometa v občini na podlagi pobud mladih (časovna optimizacija krajevnih linij)
- vzpostavitev informacijskega sistema za uvedbo sopotništva

KAZALNIKI

- višina proračunskih sredstev namenjenih projektom mobilnosti mladih
- število dogodkov povezanih z mobilnostjo mladih

NOSILCI UKREPA

- občinski svet, župan, občinska uprava
- Mladinski svet, Komisija za mladinska vprašanja, mladinske organizacije

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo celotno programsko obdobje - cilj dosežen v letu 2019, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo
- ukrep iz zadnje alineje se realizira v povezavi z že obstoječimi aktivnostmi na tem področju in predvidoma do konca programskega obdobja

Prosti čas, kultura, šport in zdravje mladih

CILJI

1. nadgraditi, povezati in vsebinsko prilagoditi mladim različne aktivnosti in ponudbo na področju kulture, športa ter drugega družbenega udejstvovanja
2. vzpodbujanje zdravega načina življenja

UKREPI

- zagotovitev pogojev za sistematično mladinsko druženje in povezovanje
- zagotavljanje infrastrukturnih in drugih pogojev za vključevanje mladih v športne, kulturne in druge družbene aktivnosti mladih (npr. brezplačna uporaba infrastrukture namenjene prostočasovni dejavnosti za mlade, izgradnja kolesarskih stez, ipd.)
- podpora programom, ki promovirajo prostočasovne aktivnosti mladih v javnih razpisih občine
- podpora programom za promocijo zdravja v javnih razpisih občine in podpora programom javnih zavodov
- podpora programom, ki promovirajo prostočasovne aktivnosti za mlade družine v javnih razpisih občine
- izvedba programov namenjenih mladim družinam

KAZALNIKI

- višina proračunskih sredstev namenjenih zagotavljanju pogojev mladinskega povezovanja
- višina proračunskih sredstev namenjenih promociji prostočasovnih aktivnosti in zdravega življenjskega sloga
- število mladih vključenih v športne, kulturne in druge organizacije

NOSILCI UKREPA

- občinski svet, župan, občinska uprava
- Mladinski svet, Komisija za mladinska vprašanja, mladinske organizacije

TERMINSKI PLAN

- ukrepi se intenzivno izvajajo in nadgrajujejo celotno programsko obdobje - cilj dosežen v letu 2019, v naslednjih letih se aktivnosti nadgrajujejo
- ukrep iz prve alineje se bo terminsko in vsebinsko realiziral v odvisnosti od pobud grosupeljskih mladih predvidoma do konca programskega obdobja, leto 2023

5 ZAKLJUČEK

5.1. Uresničevanje in spremljanje uresničevanja Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje

Lokalni program za mladino občine Grosuplje 2019–2023 sprejme Občinski svet Občine Grosuplje za obdobje petih let. Predlog Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje sta pripravila Komisija za mladinska vprašanja in strokovne službe občine.

Za leto 2019 uresničevanje predlaganih ukrepov nima finančnih posledic, za ostala leta v programskem obdobju pa se predvideva postopna zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev v višini 30.000 EUR. Ostala sredstva se pridobi iz drugih virov (razpisi).

Za uresničevanje Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje 2019–2023 je odgovorna Občina Grosuplje.

5.2. Evalvacija Lokalnega programa za mladino Občine Grosuplje

Občinska uprava vsako leto poroča občinskemu svetu Občine Grosuplje hkrati z zaključnim računom, o izvajanju Lokalnega programa za mlade z ovrednotenimi rezultati.

Vrednotenje doseganje ciljev po posameznih prednostnih področjih mladinske politike temelji na izhodiščnem stanju v letu 2019 in sledi terminskemu planu, opredeljenem v tem dokumentu.

Raven in intenzivnost uresničevanja posameznega ukrepa je odvisna od ciljev posameznega prednostnega področja in same vsebine ukrepa.

Izhodiščna finančna opredelitev posameznih kazalnikov izhaja iz občinskega proračuna za leto 2019.

Za sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja lokalnega programa za mladino je zadolžena Komisija za mladinska vprašanja.